

A VERSEK MEGSZÓLALTATÁSÁRÓL

Szerző: **RIZSÁNYI Attila**, IV. évfolyam (rizensati@gmail.com)

Témavezető: **Dr. BENCE Erika** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék
Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium

A verskultuszhoz kötődő versmondói kultúra bizonyos mértékben az oktatási rendszerben részt vevők mindegyikét érinti, ezáltal kialakítva egy sajátos viszonyulást és viszonyt a versmondás, illetve szavalás és a társadalom között. A dolgozat azonban a versmondásra mint a költemények értelmezésének, megközelítési módjának egy lehetőségére tekint.

Az ebben az esetben releváns történelmi előzmények kiemelése is arra kíván rávilágítani, hogyan válhatott önálló művészeti ággá, egyúttal megkerülhetetlen értelmezési módozattá a versmondás, ezáltal ugyanakkor az értelmezői mozzanatok bizonyos sajátosságai is felmerülnek.

Azzal, hogy a versmegszólaltatást meghatározó tényezők általánosságára, örökérvényű voltára kérdez rá, arra is választ keres a dolgozat, hogy mennyiben határozható meg egy-egy tipikus változata a költemények interpretációjának.

Négy, a téma vonatkozásában különböző szempontok miatt sajátos költemény vizsgálatával a megszólaltatás variációira koncentrálna a dolgozat. Kölcsey Ferenc *Hymnus*, Illyés Gyula *Bartók*, Kosztolányi Dezső *Akarsz-e játszani* és Varró Dániel *Tizenegy limerik* meg *Gasztronómiai limerik* című költeményei példáján a versinterpretáció lehetőségeivel és kérdéseivel foglalkozom, a megzenésítést ezúttal figyelmen kívül hagyva, a versmondás szubjektív mozzanata miatti megköötöttségeket tudomásul véve.

Kulcsszavak: költészet, versértelmezés, interpretáció, elmondás mint értelmezés, a megszólaltatás variációi, tipikus megszólaltatás

ABOUT RECITING POETRY

Author: **Attila RIZSÁNYI**, fourth-year student (rizensati@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Erika BENCE**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Language and Literature,
Novi Sad

To some extent, the culture of recitation, which is connected to the cult of the poetry, affects those who are involved in the educational system, establishing a peculiar relation between recitation or declamation and society. However, this study considers recitation as a way of interpreting or approaching poems.

By highlighting the relevant historical precedents, this study attempts to examine how recitation could become an independent performing art and an inevitable variant of poetry-interpretation, while at the same time certain characteristics of this kind of interpretation are also mentioned. By questioning the generality of the determining factors of recitation, this study also analyses to what extent a variant of interpretation can be typical.

This study puts four poems under a magnifying glass; these are all peculiar and they are examined from different perspectives. Using the examples of these poems (Kölcsey Ferenc *Hymnus*, Illyés Gyula *Bartók*, Kosztolányi Dezső *Akarsz-e játszani*, Varró Dániel *Tizenegy limerik* and *Gasztronómiai limerikek*), the study describes the issues and possibilities of recitation, not taking in account the possibility of singing the verses, but considering the subjective aspects of recitation.

Keywords: poetry, poetry interpretation, interpretation, recitation as an interpretation, variants of interpretation, typical interpretation

O USMENOM TUMAČENJU PESAMA

Autor: Atila RIŽANJI, IV godina studija (rizsati@gmail.com)

Mentor: Dr Erika BENCE, profesor

Institucija: Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, Katedra za mađarski jezik i književnost, Novi Sad

263

Kultura recitovanja, koja je vezana za kult pesama, u izvesnoj meri utiče na svakoga ko je uključen u sistem obrazovanja, i time se formira svojevrсни odnos između recitovanja i društva. Međutim, ovaj rad posmatra recitovanje kao način tumačenja pesama i kao pristup prema stihovima.

Naglašavajući relevantne istorijske momente, rad namerava da ispitiva kako je recitovanje postala umetnička vrsta, i istovremeno važna vrsta tumačenja, pominjući i neke karakteristike takvog tumačenja.

Stavivši pod znak pitanja generalnost faktora koji utiču na recitovanje pesama, rad je takođe u potrazi za odgovorima o mogućnošću tipičnosti interpretacije poezije.

Ovaj rad ispitiva četiri, po različitim aspektima neobičnih pesama, fokusirajući se na varijacije tumačenja. Na uzoru ovih pesama (Kölcsey Ferenc *Hymnus*, Illyés Gyula *Bartók*, Kosztolányi Dezső *Akarsz-e játszani*, Varró Dániel *Tizenegy limerik* i *Gasztronómiai limerikek*) rad se bavi pitanjima i mogućnostima interpretacije pesama, bez razmatranja pevanih interpretacija, i uzimajući u obzir subjektivne aspekte recitacije.

Ključne reči: poezija, tumačenja pesma, interpretacija, recitacija kao tumačenje, varijacije tumačenja, tipično tumačenje